

SCI-CONF.COM.UA

RESULTS OF MODERN SCIENTIFIC RESEARCH AND DEVELOPMENT

**PROCEEDINGS OF VI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
AUGUST 22-24, 2021**

**MADRID
2021**

RESULTS OF MODERN SCIENTIFIC RESEARCH AND DEVELOPMENT

Proceedings of VI International Scientific and Practical Conference

Madrid, Spain

22-24 August 2021

Madrid, Spain

2021

UDC 001.1

The 6th International scientific and practical conference “Results of modern scientific research and development” (August 22-24, 2021) Barca Academy Publishing, Madrid, Spain. 2021. 517 p.

ISBN 978-84-15927-33-4

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Results of modern scientific research and development. Proceedings of the 6th International scientific and practical conference. Barca Academy Publishing. Madrid, Spain. 2021. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/vi-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-results-of-modern-scientific-research-and-development-22-24-avgusta-2021-goda-madrid-ispaniya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: madrid@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2021 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2021 Barca Academy Publishing ®

©2021 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. *Осташевська М. С., Ревтюк В. Є.* 12
ANTHOCORIS GALLARUMULMI – ЯК БІОЛОГІЧНИЙ ЗАСІБ
ЗАХИСТУ ЧЕРВОНОЇ СМОРОДИНИ (RIBES RUBRA) І ЧОРНОЇ
СМОРОДИНИ (RIBES NIGER) ВІД ERIOSOMA ULMI
2. *Полянський О. С., Д'яконов В. І., Д'яконов О. В., Пиріжок В. С.* 17
ОБГРУНТУВАННЯ І ВИБІР ЕЛЕМЕНТІВ ГНУЧКИХ
ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ НВЧ-ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ
ВИРОБНИЦТВІ ТВЕРДОГО БІОПАЛИВА ПІДВИЩЕНОЇ
ЯКОСТІ
3. *Сорока Л. В., Шевченко Н. А.* 24
БИОУГОЛЬ ИЛИ ГИДРОТЕРМАЛЬНАЯ КАРБОНИЗАЦИЯ
БИОМАССЫ

BIOLOGICAL SCIENCES

4. *Andrusyshyna I., Golub I., Lampeka O.* 35
HOMEOSTASIS OF ELEMENTS AS A MANIFESTATION OF
HUMAN ADAPTATION TO THE ANTHROPOGENIC IMPACT OF
THE ENVIRONMENT
5. *Yorkina N., Daniuk O., Cherniak Ye.* 39
ECOMORPHIC STRUCTURE OF SOIL MESOFAUNA AS AN
INDICATOR OF CONTAMINATION OF EDAPHOTOPES IN THE
RECREATIONAL ZONE OF LESOPARK

MEDICAL SCIENCES

6. *Bilyk G., Bilous T., Dikal M.* 42
CLINICAL FEATURES OF THE COURSE AND ASSESSMENT OF
TREATMENT TACTICS IN CHILDREN WITH BRONCHITIS OF
VARYING SEVERITY
7. *Бортный Н. А.* 45
СТАНДАРТИЗАЦИЯ РЕНТГЕНОЛОГИЧЕСКОГО
ИССЛЕДОВАНИЯ ЖЕЛУДКА В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ
МОДЕРНИЗАЦИИ РЕНТГЕНОЛОГИЧЕСКОГО
ОБОРУДОВАНИЯ
8. *Дзевульська І. В., Матківська Р. М., Ібрагімова І. В.,
Присяжнюк Л. В., Янчишин А. Я., Ніязметов Т. С.* 55
СТРУКТУРНІ ЗМІНИ КЛІТИН ФОЛІКУЛО-АСОЦІЙОВАНОГО
ЕПІТЕЛІУ БЛЯШОК ПЕЙЄРА У ЩУРІВ ПРИ
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІЙ ОПІКОВІЙ ХВОРОБІ
9. *Коваль Г. М., Голомб Л. А., Баті В. В., Бугина Л. М., Вакерич М. М.* 62
ОЦІНКА ЕПІЗООТИЧНОГО СТАНУ ОСНОВНИХ КИШКОВИХ
ГЕЛЬМІНТОЗІВ ДОВКІЛЛЯ М. УЖГОРОД

10.	<i>Лукашевич І. В., Черновська Н. В.</i>	67
	ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЕКСТРАКТУ ГОРТЕНЗІЇ ПРИ ЛІКУВАННІ ПОДАГРИЧНОГО АРТРИТУ У ПАЦІЄНТІВ ПОХИЛОГО ВІКУ, ЯКІ СТРАЖДАЮТЬ НА ХРОНІЧНУ СЕРЦЕВУ НЕДОСТАТНІСТЬ ШЕМИЧНОГО ГЕНЕЗУ	
11.	<i>Мельничук Л. В.</i>	73
	ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ ПЕРВИННОЇ ДОПОМОГИ	
12.	<i>Мирзаахмедова К. Т., Толипова Б. М.</i>	76
	ПРОТИВОВИРУСНІЕ ПРЕПАРАТЫ НОВОГО ПОКОЛЕНИЯ	
13.	<i>Монастырский Ю. И.</i>	84
	ВЕКТОРНЫЙ АНАЛИЗ БИОПОТЕНЦИАЛОВ СЕРДЦА ПРИ ГИПЕРТОНИЧЕСКОЙ БОЛЕЗНИ У МЕХАНИЗАТОРОВ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА	
14.	<i>Прокопів М. М., Комісарова Т. В.</i>	89
	ДЕПРЕСИВНІ ПОРУШЕННЯ У ХВОРИХ, ЩО ПЕРЕНЕСЛИ ІНФАРКТ МОЗКУ ТА ШЛЯХИ ЇХ КОРЕКЦІЇ	
PHARMACEUTICAL SCIENCES		
15.	<i>Nemchenko A., Mishchenko V., Vynnyk E., Breusova S., Litvinchuk B.</i>	94
	COMMODITY ANALYSIS OF AUTOMATIC AND SEMI-AUTOMATIC TONOMETERS BY INDICATORS	
16.	<i>Shevchenko I.</i>	97
	FEATURES OF PHARMACEUTICAL EDUCATION ON THE EXAMPLE OF SEPARATE COUNTRIES	
17.	<i>Давидович С. І.</i>	100
	ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ПЕРЕНОСИМІСТЬ АНТИПСИХОТИКА III ПОКОЛІННЯ ЛУРАЗИДОНУ	
CHEMICAL SCIENCES		
18.	<i>Коваленко І. Л., Кожура О. В., Пасенко О. О., Мандрика А. Г., Хрупчик Є. С., Цибуля Є. О.</i>	104
	ОТРИМАННЯ ШТУЧНОГО РУТИЛУ	
19.	<i>Лахтаренко Н. В.</i>	107
	ЛАБОРАТОРНИЙ МЕТОД ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕГАЗАЦІЇ АГЕНТІВ ШКІРНО-НАРИВНОГО ТИПУ	
TECHNICAL SCIENCES		
20.	<i>Haievskiy V., Bondarenko L.</i>	110
	OPTIMIZATION OF TECHNOLOGICAL EQUIPMENT FOR CAPACITY WELDING	
21.	<i>Korzhyk V., Demianov O., Grynyuk A., Ganushchak O., Shevchenko V., Sitko O., Popov V., Oleinichenko T.</i>	117
	INVESTIGATION OF THE FORMATION OF A TRANSITION LAYER OF STEEL ON THE SURFACE OF TITANIUM IN	

	OBTAINING JOINT "TITANIUM - STEEL"	
22.	<i>Korzhyk V., Khaskin V., Grynyuk A., Shcheretskiy V., Peleshenko S., Babych O., Ganushchak O.</i> HYBRID PLASMA-MIG WELDING OF ALUMINUM ALLOYS AL-MG SYSTEM	120
23.	<i>Shcheretskiy V. O., Korzhyk V. M., Demianov O. I., Grynyuk A. A., Konoreva O. V., Strohonov D. V.</i> USAGE FEATURES OF STABLE NONMETALLIC ADDITIONS FOR ALUMINUM ALLOYS MODIFICATION	126
24.	<i>Shesterenko V., Shevchenko O.</i> ANALYSIS OF INNOVATIVE DEVICES BASED ON SHAPE MEMORY ALLOYS IN FOOD TECHNOLOGY APPARATUSES	129
25.	<i>Skakalina E.</i> DEVELOPMENT OF A MEDIUM FOR OPTIMIZING CARGO TRANSPORTATION USING GENETIC ALGORITHMS	136
26.	<i>Антошкін О. А.</i> ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ОСАДЖЕННЯ ПИЛУ ЕЛЕКТРОСТАТИЧНИМИ ФІЛЬТРАМИ	143
27.	<i>Атаманський Д. В., Прокопенко Л. В., Романенко І. О.</i> ВИЯВЛЕННЯ БІМОДОВИХ СПЕКТРІВ ВИПАДКОВИХ ПРОЦЕСІВ ПО ПАРАМЕТРАМ АДАПТИВНОГО РЕШІТЧАТОГО ФІЛЬТРА	145
28.	<i>Дума Л. В., Данилюк І. В., Шевчук І. І.</i> СИСТЕМА ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В ПРОЦЕСАХ ОСВІТНЬОЇ ТА НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	152
29.	<i>Котякова М. Г.</i> АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ СТРУКТУР МЕРЕЖ З РОЗПОДІЛЕНОЮ ГЕНЕРАЦІЄЮ	156
30.	<i>Льовін Д. А., Стрілець В. В.</i> ФОРМУВАННЯ КОМПЛЕКСУ ЦІЛЕЙ ОЦІНКИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ «РЯТУВАЛЬНИК – ЗАСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ – НАДЗВИЧАЙНА СИТУАЦІЯ»	163
31.	<i>Човнюк Ю. В.</i> ОПТИМІЗАЦІЯ РЕЖИМІВ ПУСКУ МЕХАНІЗМІВ ОБЕРТАННЯ ВАНТАЖОПІДЙОМНИХ МАШИН ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ ЦЕНТРІВ	169
GEOGRAPHICAL SCIENCES		
32.	<i>Манько А. М., Йонка О. М.</i> ЗАРОДЖЕННЯ ТА РОЗВИТОК ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ В ЗАКАРПАТТІ	178
33.	<i>Сонько С. П.</i> УПОВІЛЬНЕННЯ ГОЛЬФСТРИМУ ЯК НАСЛІДОК АНТРОПОГЕННОГО ВПЛИВУ НА ГЛОБАЛЬНІ ЗМІНИ	188

PEDAGOGICAL SCIENCES

34. *Bardus I., Zavoloka Ye.* 195
STRUCTURE AND CONTENT OF READINESS OF FUTURE BACHELORS IN SOFTWARE ENGINEERING FOR TEAMWORK
35. *Sokolenko M. O., Sokolenko L. S., Sokolenko A. A.* 199
PERSONALITY-ORIENTED APPROACH IN THE FORMATION OF VALUES ATTITUDE TO A HEALTHY LIFESTYLE IN THE FUTURE TEACHER
36. *Борисова Т. М., Гулак В. О.* 204
ПРОЄКТУВАННЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗА ПРИНЦИПОМ НАСТУПНОСТІ
37. *Бородай Є. С., Алексєєва А. А., Лихолат Т. Ю., Лихолат Ю. В.* 210
ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА ПРИШКІЛЬНІЙ ДІЛЯНЦІ В УМОВАХ СІЛЬСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ
38. *Григорчук Т. В.* 214
ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ФОРМУВАННЯ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ
39. *Долинний Ю. О., Олійник О. М.* 220
КОНСТАТУЮЧИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ ПЕРЕВІРКИ СФОРМОВАНOSTІ РЕФЛЕКСИВНОГО КОМПОНЕНТУ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ ДО СПОРТИВНО-МАСОВОЇ ТА ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОЇ РОБОТИ
40. *Євтушенко О. В.* 226
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ
41. *Кравець В. П., Кравець С. В.* 231
ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ У СТАРШОКЛАСНИКІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ ПОТРЕБИ В СІМ'Ї
42. *Кузьменко П. І., Лимар Л. М.* 239
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
43. *Кульбач Л. М.* 245
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ НА ШЛЯХУ СТАНОВЛЕННЯ ШКОЛИ МАЙБУТНЬОГО
44. *Мосякова І. Ю.* 251
АКТУАЛІЗАЦІЯ СПАДЩИНИ ДАВНІХ МИСЛИТЕЛІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ АВТОНОМІЗАЦІЇ

	БАГАТОПРОФІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: КОНЦЕПТ «СВОБОДА»	
45.	Овчатова А. П. ПЕРСПЕКТИВА МАЙБУТНЬОГО СУСПІЛЬСТВА – ЦЕ МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ВІКУ	260
46.	Пакулин С. Л., Перебейнос В. Б., Маханьков Г. И., Калмыкова Ю. С., Пакулина А. С. РАЗВИТИЕ СПОРТИВНОЙ РАБОТОСПОСОБНОСТИ ДЗЮДОИСТОВ	264
47.	Попелишин Ю. П. КАНАДСЬКИЙ ДОСВІД ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ЯК ОРІЄНТИР ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ОСВІТИ	271
48.	Скрипчук Г. В. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – НОВИЙ СТИМУЛ ДО САМООСВІТИ	278
49.	Слушний О. М. ПОНЯТТЯ «ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА» ЯК НАУКА ПРО ПЕДАГОГІЧНІ НОВОВВЕДЕННЯ	283
50.	Сорока Л. В., Шевченко Н. А. ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ КУЛЬТУРЫ БЕЗОПАСНОСТИ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ В ЧРЕЗВЫЧАЙНЫХ СИТУАЦИЯХ	290
51.	Стойка О. Я., Стойка І. І. ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ, СПРИЧИНЕНИХ ПАНДЕМІЄЮ COVID-19	296
52.	Шостак О. О. ДО ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ТЯЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ	301
PSYCHOLOGICAL SCIENCES		
53.	Ordatiy N. M. ECOLOGICAL CONSCIOUSNESS OF PERSONALITY AS A HIGHER LEVEL OF MENTAL REFLECTION OF THE ENVIRONMENT	306
54.	Акименко Г. В., Лопатин А. А., Селедцов А. М., Начева Л. В., Кирина Ю. Ю. МЕДИЦИНСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В ПЕРИОД ПАНДЕМИИ	312
55.	Александров Ю. В. ОСОБЛИВОСТІ РЕФЛЕКСИВНОСТІ КЕРУЮЧОГО ТА РЯДОВОГО СКЛАДУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ІЗ РІЗНИМ РІВНЕМ САМОЕФЕКТИВНОСТІ	324
56.	Карнюк Ю. Я. МОРАЛЬНІ ЦІННОСТІ ЯК СКЛАДОВА ДУХОВНОСТІ	331

- ОСОБИСТОСТІ
57. *Комарницька Л. М.* 337
ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА НЕПОВНОЇ СІМ'Ї
58. *Пріснякова Л. М., Канна І.* 340
К ПИТАННЮ МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ
ЕМОЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ
59. *Пріснякова Л. М., Разгон С.* 347
СПРОБА МОДЕЛЮВАННЯ ВІКТИМНОСТІ ТА
ВІКТИМОГЕННОСТІ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

SOCIOLOGICAL SCIENCES

60. *Попова О. Б.* 354
МЕНТАЛЬНІСТЬ НАРОДУ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ЙОГО
ДОЛІ
61. *Струнгар А. В.* 360
РЕЙТИНГИ СОЦІАЛЬНИХ СЕТЕЙ І ЇХ ВЛИЯНИЕ НА
САЙТИ БІБЛІОТЕК

JOURNALISM

62. *Корнієнко О. М.* 363
ДИТЯЧА ПЕРІОДИКА ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ
ВІЗУАЛЬНОЇ ГРАМОТНОСТІ

ART

63. *Куш В. В.* 368
ПІСНІ ІВАНА КАРАБИЦЯ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОЇ ЕСТРАДИ
64. *Немкович О. М.* 373
АКАДЕМІЧНА «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ» В ЇЇ
ЗВ'ЯЗКАХ ІЗ СУЧАСНИМ НАУКОВИМ ЗНАННЯМ
65. *Пойманова К. О.* 380
КОЛЬОРО-ТОНАЛЬНІ ВИМОГИ В ФОРМУВАННІ ДИЗАЙНУ
ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОСТОРУ ШКОЛИ

HISTORICAL SCIENCES

66. *Стасюк Ю. М.* 384
МОТИВИ ВСТУПУ ОСІБ-ДОБРОВОЛЬЦІВ ДО УКРАЇНСЬКИХ
ДОБРОВОЛЬЧИХ ФОРМУВАНЬ У 2014

CULTUROLOGY

67. *Сидоренко Л. В.* 388
ЗАСАДИ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ РОБОТИ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ
УКРАЇНИ

LITERATURE

68. *Чонка Т. С.* 393
ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛЮДСТВА Й УКРАЇНСЬКОГО
СУСПІЛЬСТВА У РОМАНІ ЛІНИ КОСТЕНКО «ЗАПИСКИ
УКРАЇНСЬКОГО САМАШЕДШОГО»

POLITICAL SCIENCES

69. *Лисецький Ю. М., Семенюк Ю. В., Павленко Д. Г.* 401
МЕХАНІЗМ ПРОТИДІЇ ЗАГРОЗАМ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ В
УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ
70. *Шимко О. В.* 408
АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ
В УКРАЇНІ

PHILOLOGICAL SCIENCES

71. *Бойван О. С.* 413
СПОСОБИ ЗАСТОСУВАННЯ МОВНОГО ЯВИЩА
ДЕКОМПРЕСІЇ У ТВОРІ КРІСА КАЙЛА «АМЕРИКАНСЬКИЙ
СНАЙПЕР»
72. *Колодіна Л. С., Веселова О. М.* 420
ДЕЯКІ ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ ТА ЇХ
УКРАЇНСЬКІ ВІДПОВІДНИКИ
73. *Лесінська О. М., Микитюк І. М.* 424
СЛОВОСПОЛУЧЕННЄВА НОМІНАЦІЯ: РОЛЬ ТА ФУНКЦІЇ

PHILOSOPHICAL SCIENCES

74. *Осетрова О. О.* 428
ФІЛОСОФІЯ САНКХ'Ї ЯК ПОРАДНИК ФАХІВЦЮ ІЗ
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
75. *Пучкова Д. Д.* 435
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ЕКОЛОГІЯ ЯК МЕТАФОРИЧНИЙ ЗАХИСТ
РАЦІОНАЛЬНОСТІ

ECONOMIC SCIENCES

76. *Akhundova Aytakin Gasan* 440
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL NATURE OF
SCIENTIFIC RESEARCH IN THE FIELD OF CULTURAL AND
EDUCATIONAL TOURISM
77. *Gritsenko V. I., Meytus V. Yu.* 446
DIGITAL ECONOMY IN THE MODERN WORLD
78. *Kutsenko E. I.* 454
ADAPTING THE STRATEGIC MARKETING TOOLKIT TO THE
MODERN REQUIREMENTS OF INDUSTRIAL ENTERPRISES
79. *Rushchyshyn N. M., Rushchyshyn M. O.* 457
POLICY OF FORMATION OF FINANCIAL RESOURCES OF

	INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES	
80.	<i>Герасименко Л. Д., Капліна Т. В.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ІНСЕНТИВ-ПРОГРАМ ДЛЯ РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ В ГОТЕЛІ	463
81.	<i>Кріпкий А.</i> ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	469
82.	<i>Поневач А. І.</i> РОЗВИТОК ТОРГІВЛІ ТА ТОРГОВОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В АНТИЧНОМУ СВІТІ	474

LEGAL SCIENCES

83.	<i>Білокін Р. М.</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВООХОРОННОЇ ТА СУДОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД	477
84.	<i>Матвійчук В. К.</i> КВАЛІФІКУЮЧІ ОЗНАКИ СКЛАДУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРИХОВУВАННЯ АБО ПЕРЕКРУЧЕННЯ ВІДОМОСТЕЙ ПРО ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН АБО ЗАХВОРЮВАНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ	483
85.	<i>Матвійчук О. В.</i> ПОНЯТТЯ «ЖИТЛО» ТА «ІНШЕ ВОЛОДІННЯ ОСОБИ» В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВОПОРУШЕННІ, ПЕРЕДБАЧЕНОМУ СТ. 162 КК УКРАЇНИ	492
86.	<i>Мухитдинова Ф.</i> ВКЛАД В ЮРИДИЧЕСКУЮ НАУКУ: ПРАВОВОЕ ПРОСВЕЩЕНИЕ ТАШКЕНТСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО ЮРИДИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА	500
87.	<i>Харь І. О.</i> СУБ'ЄКТ СКЛАДУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ НЕЗАКОННЕ ЗАВОЛОДІННЯ ЗЕМЛЯМИ ВОДНОГО ФОНДУ В ОСОБЛИВО ВЕЛИКИХ РОЗМІРАХ (СТ. 239-2 КК УКРАЇНИ)	509

ДО ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ТЯЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ

Шостак Ольга Олександрівна,

к. філол. н., методист навчально-методичного відділу
Рівненський державний гуманітарний університет
м. Рівне, Україна

Вступ./Introduction. Формування в дітей зв'язного мовлення, що відповідає нормам сучасної української літературної мови, належить до ключових завдань початкової школи, позаяк становить передумову успішного навчання. Відтак у корекційній педагогіці особливої актуальності набуває проблема розвитку зв'язного мовлення молодших школярів із тяжкими порушеннями мовлення (ТПМ). Складна структура дефекту в таких учнів спричинює труднощі в процесі опанування зв'язним мовленням і зумовлює необхідність у застосуванні відповідного комплексу корекційних заходів.

Мета роботи./Aim – розглянути специфіку розвитку зв'язного мовлення у молодших школярів із ТПМ та окреслити основні напрями корекційної роботи із урахуванням досвіду професіоналів-практиків.

Матеріали і методи./Materials and methods. Феномен зв'язного мовлення досліджують у психолого-педагогічному й логопедичному аспекті. Аналізуючи формування зв'язного мовлення в дітей із ТПМ, науковці (В. Воробйова, Н. Жукова, Р. Левіна, Е. Мастюкова, С. Миронова, Н. Нікашина, Т. Ткаченко, Т. Філічева, Г. Чиркіна, А. Ястребова та ін.) звертають увагу на те, що цей процес досить своєрідний і цілком відрізняється від загальноприйнятих характеристик типового мовленнєвого розвитку [5].

Результати й обговорення./Results and discussion. У дітей із ТПМ, як зазначає Н. Чередніченко, наявні різноманітні мовленнєві (фонетико-фонематичні дефекти, недорозвиток лексичної і граматичної будови мовлення) і психофізичні (недорозвиток словесно-логічного мислення, довільних форм мовленнєвої пам'яті, неточність абстрактних уявлень, особливості уваги)

порушення, що ускладнює процес навчання мови загалом і розвитку зв'язного мовлення зокрема [4, с. 51]. На думку дослідниці, корекційна робота з формування розгорнутого, фразового мовлення здійснюється поетапно. Так, спочатку розвивають діалогічне мовлення, після цього здійснюють поступовий перехід до формування усного і писемного описово-розповідного (монологічного) мовлення [4, с. 31]. А оскільки оволодіння зв'язним мовленням безпосередньо пов'язане із належним рівнем сформованості словникового запасу і граматичної будови мови, на підготовчому етапі має бути проведена робота, спрямована на вдосконалення лексичних і граматичних навичок. Загалом, із позиції Н. Чередніченко, корекція зв'язного (діалогічного та монологічного) мовлення передбачає такі напрями: «формування умінь структурувати смислову ситуацію, виділяти в ній основні компоненти і виражати їх у мовній формі, вміння планувати зв'язну розповідь, переказувати почутий та прочитаний текст, складати розповіді з опорою на унаочнення, за уявленнями та уявою» [4, с. 40].

У психолого-педагогічних дослідженнях, присвячених проблемам мовленнєвої діяльності дітей із ТПМ, репрезентовано авторські методики розвитку різних типів мовлення. Так, Н. Нікашина зосереджується на роботі з формування розгорнутого самостійного описово-оповідного мовлення. У працях В. Глухова, Т. Сидорчук розкрито особливості навчання творчому розповіданню [5]. На нашу думку, під час формування навичок зв'язного мовлення молодших школярів із ТПМ потрібно враховувати й досвід професіоналів-практиків. Наприклад, учитель-логопед логопедичного пункту при ЗЗСО № 48 м. Маріуполя О. Льошкіна узагальнила власні напрацювання з формування зв'язного монологічного висловлювання у молодших школярів з порушеннями мовлення [2]. Як відомо, монологічне мовлення – «це більш складний, довільний, організований вид мовлення, що потребує спеціального навчання (О. Леонтьєв, Л. Щерба)» [1, с. 394]. Як акцентує І. Марченко, в основі монологу – самостійний мотив і задум, які визначають програму активного мовленнєвого висловлювання [3, с. 183]. Тому опанування

монологічним зв'язним мовленням – складний процес, особливо для учнів із ТПМ. Учитель-логопед О. Льошкіна насамперед зауважує, що сучасний підхід до проблеми розвитку зв'язного мовлення ґрунтується на загальній лінгвометодичній базі для навчання дітей, щоб таким чином зберігалась єдність і наступність між дошкільною ланкою, початковою та середньою школою. У початковій школі мета навчання рідної мови полягає у формуванні в учнів уміння вільно і зв'язно висловлювати думки в усній формі відповідно до ситуації. Спираючись на свій педагогічний досвід, О. Льошкіна виокремлює знакові характеристики монологічних висловлювань дітей із порушеннями мовлення: «відсутність самостійності при складанні оповідань, порушення логічної послідовності викладання, смислові пропуски, незавершеність фрагментів, повторювання речень або їх частин», що свідчить про труднощі в плануванні змісту розгорнутих монологічних висловлювань [2]. До основних завдань корекційної роботи з розвитку зв'язного мовлення О. Льошкіна зараховує: 1) формування навичок побудови різних видів зв'язних висловлювань; 2) розвиток у дітей мовних навичок, які закладають основу для оволодіння монологічним мовленням (граматична будова, фразове мовлення, його структурне оформлення. З її точки зору, ключові розділи з навчання монологічному мовленню такі: «Формування навичок складання окремих фразових висловлювань»; «Формування навичок самостійних розгорнутих висловлювань та відбирання необхідних для їх побудови мовленнєвих засобів»; «Формування мовленнєвих (лексичних, граматичних, синтаксичних) компонентів зв'язних висловлювань»; «Складання висловлювань за наочним зразком»; «Складання розповіді – опису»; «Розповіді з елементами творчості» [2]. У корекційно-педагогічній діяльності О. Льошкіна вважає визначальним принцип комунікативного підходу до формування усного зв'язного мовлення учнів, що передбачає оволодіння навичками побудови розгорнутого висловлювання в доступній для молодшого шкільного віку формі та з урахуванням вимог мовленнєвої комунікації: «адекватність заданій темі; достатня повнота передачі інформації про предмет; смислова побудова

повідомлення, що забезпечує зв'язність викладення та послідовне розкриття теми; відповідність мовленнєвої форми повідомлення нормам рідної мови» [2]. У логопедичній роботі з молодшими школярами також потрібно послуговуватись загальнодидактичними та спеціальними психологічними принципами: систематичності й послідовності в навчанні; урахування вікових та індивідуально-психологічних особливостей учнів; комплексності в роботі логопеда, вчителя, батьків; спрямованості навчання на розвиток активності та самостійності учнів; діяльний принцип організації навчання. Для розвитку зв'язного монологічного мовлення О. Льошкіна пропонує такі види робіт: «складання відповіді на запитання повною розгорнутою фразою; складання висловлювання за сюжетним малюнком, предметним малюнком, за заданим словом, схемою; складання короткого оповідання за серією малюнків; складання опису предмета за схемою; складання зв'язного висловлювання за інтелект-картою» [2]. Учителю-логопеду радить додатково працювати над розвитком зв'язного мовлення і на предметно-практичних заняттях: на уроках із малювання, ручної праці (виготовлення аплікацій, конструювання, ліплення). При цьому варто використовувати мовленнєве планування, опис, що супроводжує дії, які виконуються, словесний звіт про виконане завдання, складання короткої творчої розповіді за виконаним малюнком, аплікацією, саморобкою. О. Льошкіна підтверджує ефективність запропонованих форм робіт, тому що в учнів із порушеннями мовлення простежувалась позитивна динаміка «як у плані оволодіння навичками смислової побудови різних видів розгорнутих висловлювань, так і їх граматичного оформлення» [2]. Зокрема, зафіксовано збільшення обсягу розповідей, покращення логіки викладу, інформативності, сюжетної будови; ускладнення структури фраз; частіше використання поширених і складнопідрядних речень, зменшення помилок у їхньому оформленні. Окрім цього, зросла самостійність дітей під час виконання завдань, їх упевненість у власних можливостях та з'явилась зацікавленість у логопедичних заняттях.

Висновки./Conclusions. Своєчасний і якісний розвиток зв'язного мовлення – важлива умова повноцінного мовленнєвого розвитку учня та його успішного навчання. Зважаючи на те, що молодші школярі із ТПМ значно відстають від однолітків за рівнем володіння засобами зв'язного мовлення, необхідно проводити систематичну корекційну роботу, щоб максимально наблизити рівень їх мовленнєвого розвитку до норми, використовуючи напрацювання вчених у галузі психології, педагогіки, логопедії, а також досвід професіоналів-практиків.

Список використаних джерел:

1. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика: теорія і методика навчання дітей рідної мови : підручник. Київ : Вища школа, 2007. 542 с. : іл.

2. Льошкіна О. А. Формування зв'язного монологічного висловлювання у молодших школярів з порушеннями мовлення. Узагальнення досвіду роботи вчителя-логопеда логопедичного пункту при ЗОШ № 48 м. Маріуполя. URL : <https://divovo.in.ua/formuvannya-zvyaznogo-monologichnogo-vislovlyuvannya-u-molodsh.html>

3. Марченко І. С. Спеціальна методика розвитку мовлення (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників): навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Спеціальність: Корекційна освіта (логопедія). Вид. 3-тє, перер. та доп. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2015. 312 с.

4. Чередніченко Н. В. Початковий курс навчання української мови молодших школярів із тяжкими порушеннями мовлення (ТПМ). Навчально-методичний посібник (курс лекцій). – Київ : Видавничий Дім «Слово», 2014. 208 с.

5. Шкоденко М. В. Особливості сформованості зв'язного мовлення у дітей із тяжкими порушеннями мовлення. *Наукові здобутки студентів Інституту людини.* 2016. № 1 (5). URL : <http://studscientist.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/67>